

İŞSİZLİK VE İSTİHDAMIN GÖRÜNÜMÜ

GENİŞ TANIMLI İŞSİZ SAYISI 8,7 MİLYON!

- Geniş tanımlı işsizlik oranı yüzde 22,7!
- TÜİK'e göre dar tanımlı işsiz sayısı 3,3 milyon!
- Resmi işsizlerin yaklaşık yüzde 90'ı işsizlik ödeneği alamıyor!
- Geniş tanımlı kadın işsizliği yüzde 31,1!

İŞSİZLİK VE İSTİHDAMIN GÖRÜNÜMÜ RAPORU

Eylül 2023

Bu araştırma **Türkiye Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu Araştırma Merkezi (DİSK-AR)** tarafından hazırlanmış ve **11 Eylül 2023** tarihinde kamuoyuna sunulmuştur. Bu araştırmaya ilişkin metodolojik bilgi ekte yer almaktadır.

Araştırma DİSK-AR kaynak gösterilerek kullanılabilir.

TÜRKİYE DEVRİMCİ İŞÇİ SENDİKALARI KONFEDERASYONU

Adres: Dikilitaş Mahallesi Eren Sokak No: 4 Beşiktaş, İstanbul

Tel: (0212) 291 00 05 – 291 00 06 – 258 19 66 – 258 19 67

Faks: (0212) 240 42 09 ve (0212) 296 91 24

GSM: (0533) 276 47 23

DİSK Web: www.disk.org.tr

DİSK-AR Web: arastirma.disk.org.tr

DİSK-AR e-posta: diskar@disk.org.tr

DİSK-AR sosyal medya (Twitter, Instagram): @disk_arastirma

DİSK sosyal medya (Facebook, Twitter, Instagram): @diskinsesi

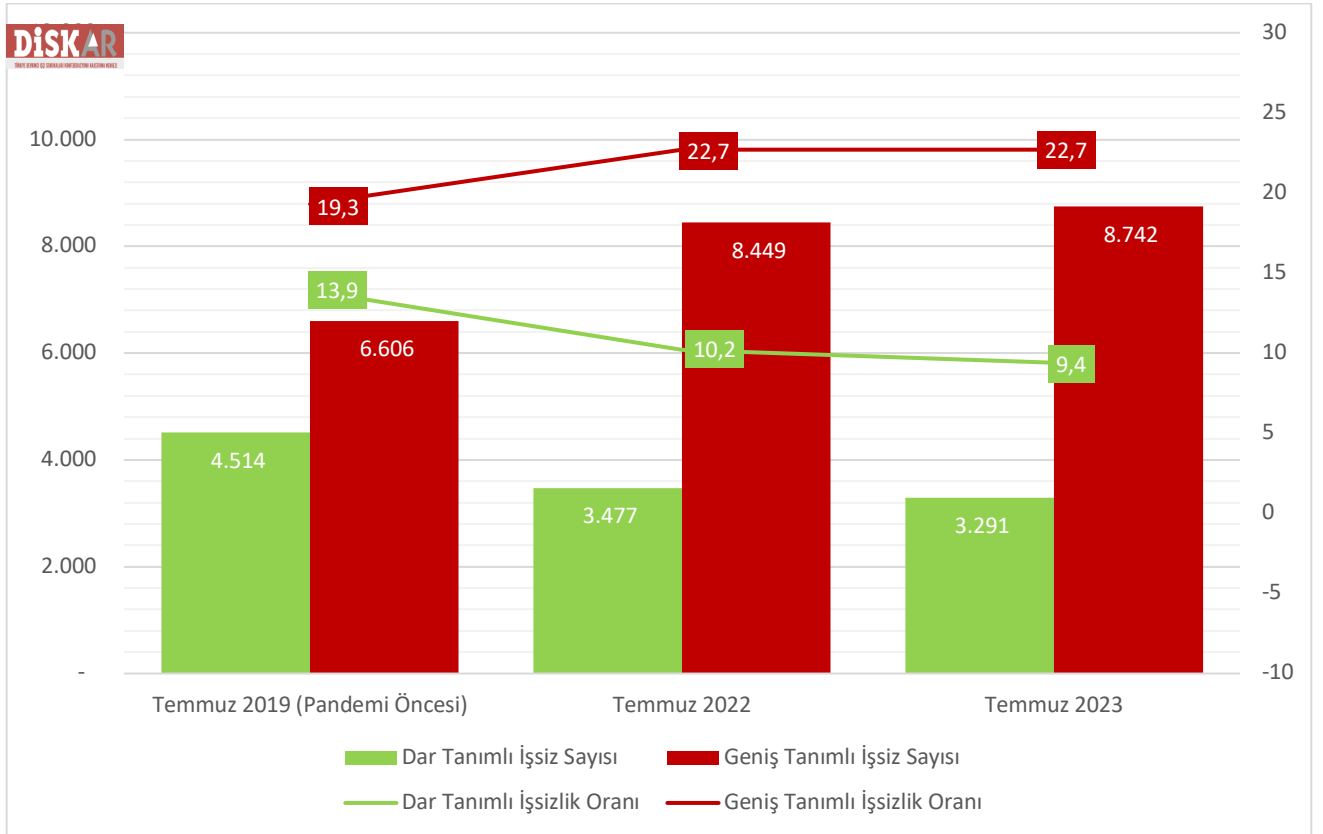
ÖZET

Geniş Tanımlı İşsiz Sayısı 8,7 Milyon!

- Geniş tanımlı işsizlik oranı yüzde 22,7!
- TÜİK'e göre dar tanımlı işsiz sayısı 3,3 milyon!
- Resmi işsizlerin yaklaşık yüzde 90'ı işsizlik ödeneği alamıyor!
- Geniş tanımlı kadın işsizliği yüzde 31,1!

TÜİK'in Temmuz 2023 Hanehalkı İşgücü Araştırması (HİA) sonuçları 11 Eylül 2023'te yayımlandı. **Mevsim etkisinden arındırılmış dar tanımlı işsizlik oranı yüzde 9,4, mevsim etkisinden arındırılmış geniş tanımlı işsizlik oranı (âtil işgücü) ise yüzde 22,7 seviyesinde gerçekleşti.** TÜİK'e göre Türkiye genelinde 15 ve daha yukarı yaşta kişilerde dar tanımlı işsiz sayısı (mevsim etkisinden arındırılmış) **2023 Temmuz ayında 3 milyon 291 bin oldu** (Grafik 1).

Grafik 1: Dar ve Geniş Tanımlı İşsiz Sayıları ile İşsizlik Oranları (Temmuz 2019-Temmuz 2022-Temmuz 2023) (Bin) (Yüzde)

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), Hanehalkı İşgücü Araştırması, Temmuz 2023. DİSK-AR tarafından hazırlanmıştır.

DİSK-AR tarafından TÜİK verilerinden yararlanarak yapılan hesaplama göre **mevsim etkisinden arındırılmış geniş tanımlı işsiz sayısı ise Temmuz 2023'te 8 milyon 742 bin kişi** olarak gerçekleşti. TÜİK'e göre pandemi öncesinde, 2019 Temmuz'da yüzde 13,9 olan dar tanımlı işsizlik Temmuz 2023'te yüzde 9,4 olarak gerçekleşti. Ancak aynı yıllarda geniş tanımlı işsizlik yüzde 19,3'ten yüzde 22,7'ye

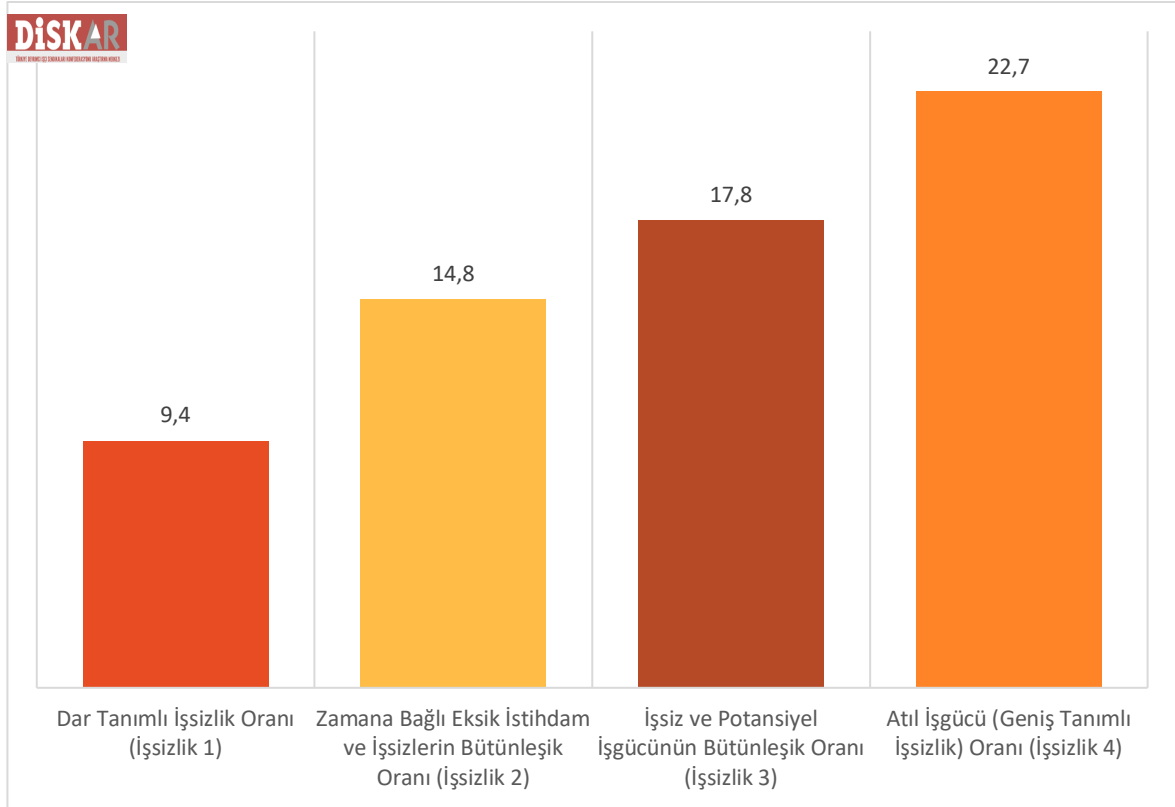
yükseldi. Son 1 yılda geniş tanımlı işsiz sayısı yaklaşık 300 bin artarak 8,4 milyondan 8,7 milyona yükseldi. (Grafik 1). Covid-19 pandemisi sonrası geniş tanımlı işsizlik oranı 3,4 puan, geniş tanımlı işsiz sayısı ise 2 milyon 136 bin kişi arttı.

Açıklama: TÜİK'in yeni seri aylık Hanehalkı İşgücü Araştırması (HİA) verilerinin istihdam konusunda detay içermemesi nedeniyle istihdama ilişkin değerlendirmelerimizi TÜİK'in üç aylık HİA verileri üzerinden üç ayda bir yapmaya başladık. O nedenle aylık raporlarımızda istihdam değerlendirmesine yer veremiyoruz.

GENİŞ TANIMLI İŞSİZ SAYISI 8 MİLYON 742 BİN!

Temmuz 2023 döneminde mevsim etkisinden arındırılmış (MEA) dar tanımlı işsizlik (işsizlik 1) yüzde 9,4 olarak açıklanırken zamana bağlı eksik istihdam ile işsizlerin bütünleşik oranı (işsizlik 2) yüzde 14,8; işsiz ve potansiyel işgücünün bütünleşik oranı (işsizlik 3) yüzde 17,8 ve **âtil işgücü oranı (işsizlik 4, geniş tanımlı işsizlik) ise yüzde 22,7** olarak açıklandı (Grafik 2).

Grafik 2: İşsizlik Oranları (Mevsim Etkisinden Arındırılmış) (Temmuz 2023) (Yüzde)

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), Hanehalkı İşgücü Araştırması, Temmuz 2023. DİSK-AR tarafından hazırlanmıştır.

Temmuz 2019'da 332 bin olan zamana bağlı eksik istihdam (MEA olarak) sayısı, Temmuz 2023'te 1 milyon 883 bin kişiye yükseldi. Temmuz 2019'da 1 milyon 760 bin olan potansiyel işgücü sayısı ise Temmuz 2023'te 3 milyon 567 bine yükseldi.

TÜİK'in âtil işgücü oranından hareketle yaptığımız hesaplamaya göre **mevsim etkisinden arındırılmış geniş tanımlı işsiz sayısı Temmuz 2023'te 8 milyon 742 bin** olarak gerçekleşti.

GENİŞ TANIMLI KADIN İŞSİZLİĞİ YÜZDE 31,1!

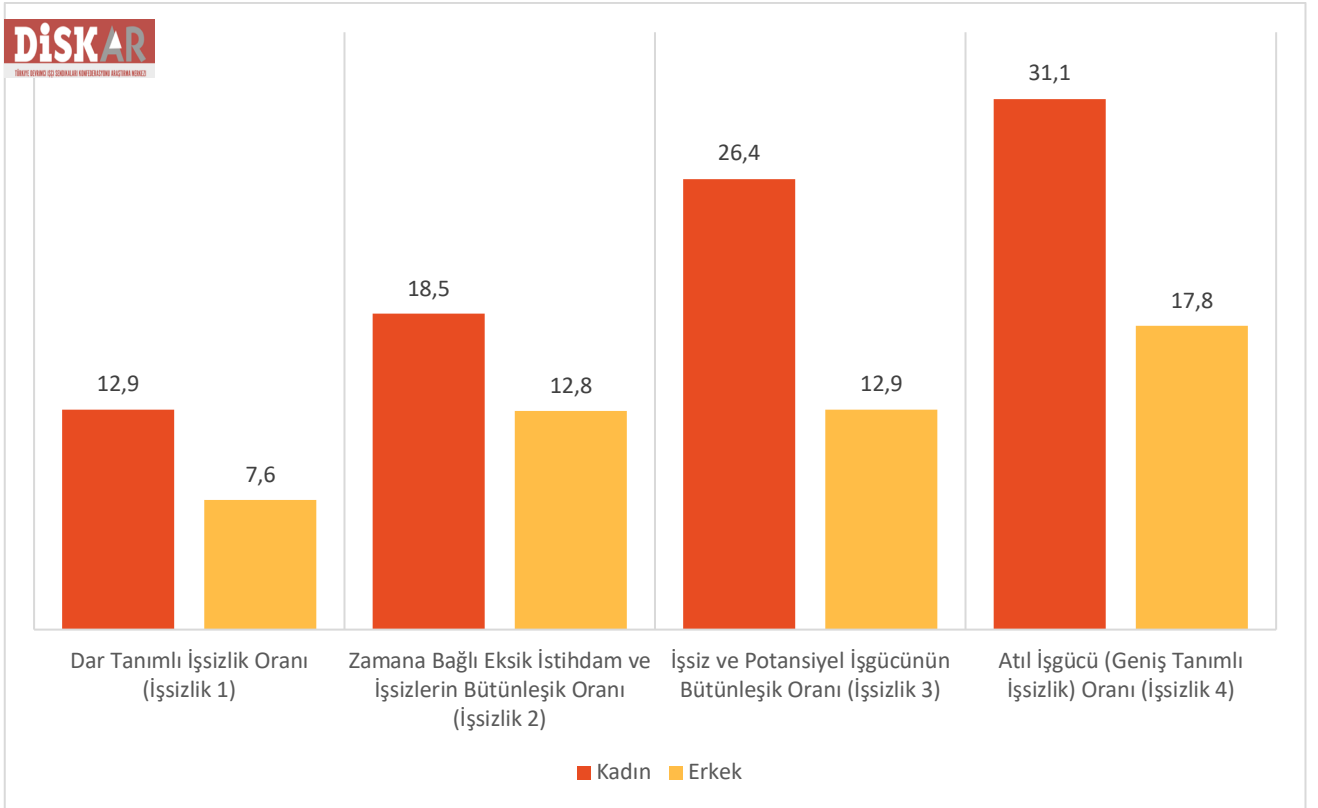
Dünyada kadın işsizliği önemli toplumsal cinsiyet eşitsizliği göstergesi olmaya devam ediyor. Kadınların istihdama erişimi önemli kısıtlılıklar içeriyor. İstihdamda olan kadınların ise çalışma koşulları kötüye gidiyor.

Dünya genelinde çalışma çağındaki kadınların yüzde 15'i, erkeklerin yüzde 10,5'i çalışmak istemesine rağmen iş bulamıyor. Bu göstergede fark yoksul ülkelerde kadınlar aleyhine daha da açılıyor. ILO, kadınların ev içi ücretsiz bakım işlerinin, kadınların istihdamına engel olmanın yanında kadınları iş aramaktan alıkoyması veya kadınların kısa sürede çalışabilir hale gelmelerinin önünde bir engel olması hususunda uyarıyor (ILO, 2023).

Türkiye'de de kadın işsizliği erkeklere kıyasla oldukça yüksek seyretmeye devam ediyor. TÜİK tarafından açıklanan dört ayrı işsizlik türünde de kadın işsizliği erkek işsizliğinden oldukça yüksek seyrediyor.

Temmuz 2023'te mevsim etkisinden arındırılmış dar tanımlı işsizlik oranı erkeklerde yüzde 7,6 iken kadınlarda yüzde 12,9 olarak gerçekleşti. Geniş tanımlı işsizlik (âtlı işgücü) erkeklerde yüzde 17,8, kadınlarda ise yüzde 31,1 olarak hesaplandı (Grafik 3). Geniş tanımlı kadın işsizliği ile geniş tanımlı erkek işsizliği arasındaki fark 13,3 puandır.

Grafik 3: Cinsiyete Göre Mevsim Etkisinden Arındırılmış İşsizlik Oranları (Temmuz 2023) (Yüzde)

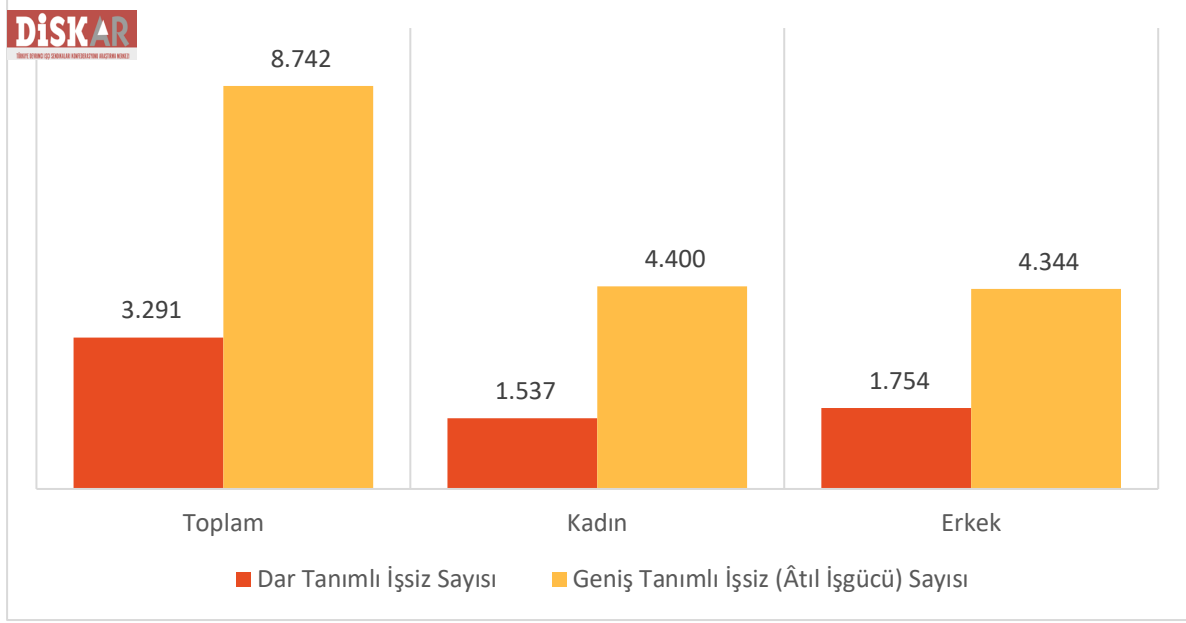
Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), Hanehalkı İşgücü Araştırması, Temmuz 2023. DİSK-AR tarafından hazırlanmıştır.

Temmuz 2023'te zamana bağlı eksik istihdam ve işsizlerin bütünleşik oranı erkeklerde yüzde 12,8 iken kadınlarda yüzde 18,5'tir. İşsiz ve potansiyel işgücünün bütünleşik oranı erkeklerde yüzde 12,9 iken kadınlarda yüzde 26,4 seviyesindedir (Grafik 3).

Temmuz 2023 itibarıyla kadınlarda mevsim etkisinden arındırılmış dar tanımlı işsiz sayısı 1 milyon 537 bin ve geniş tanımlı işsiz sayısı 4 milyon 400 bindir. Erkeklerde ise dar tanımlı işsiz sayısı 1 milyon 754 bin ve geniş tanımlı işsiz sayısı 4 milyon 344 bindir (Grafik 4).

Geniş tanımlı kadın işsiz sayısının erkek işsiz sayısından yüksek olması dikkat çekicidir.

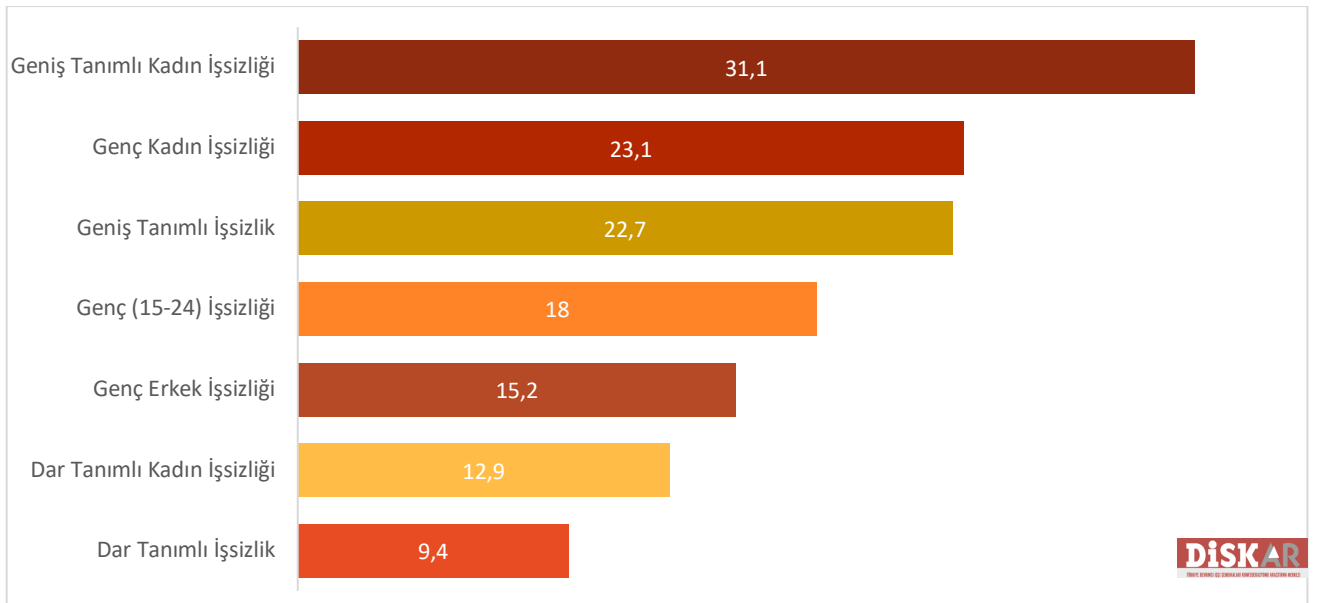
Grafik 4: Cinsiyete Göre İşsiz Sayıları (Dar ve Geniş Tanımlı) (Temmuz 2023) (Bin)

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), Hanehalkı İşgücü Araştırması, Temmuz 2023. DİSK-AR tarafından hazırlanmıştır.

Temmuz 2023 HİA verilerine göre işsizlik türlerinin en yüksek olduğu kategori yüzde 31,1 ile geniş tanımlı kadın işsizliği oldu. İkinci yüksek işsizlik kategorisi yüzde 23,1 ile geniş tanımlı genç kadın işsizliğidir. Temmuz 2023'te üçüncü en yüksek işsizlik kategorisi ise yüzde 22,7 ile geniş tanımlı işsizlik oldu (Grafik 5).

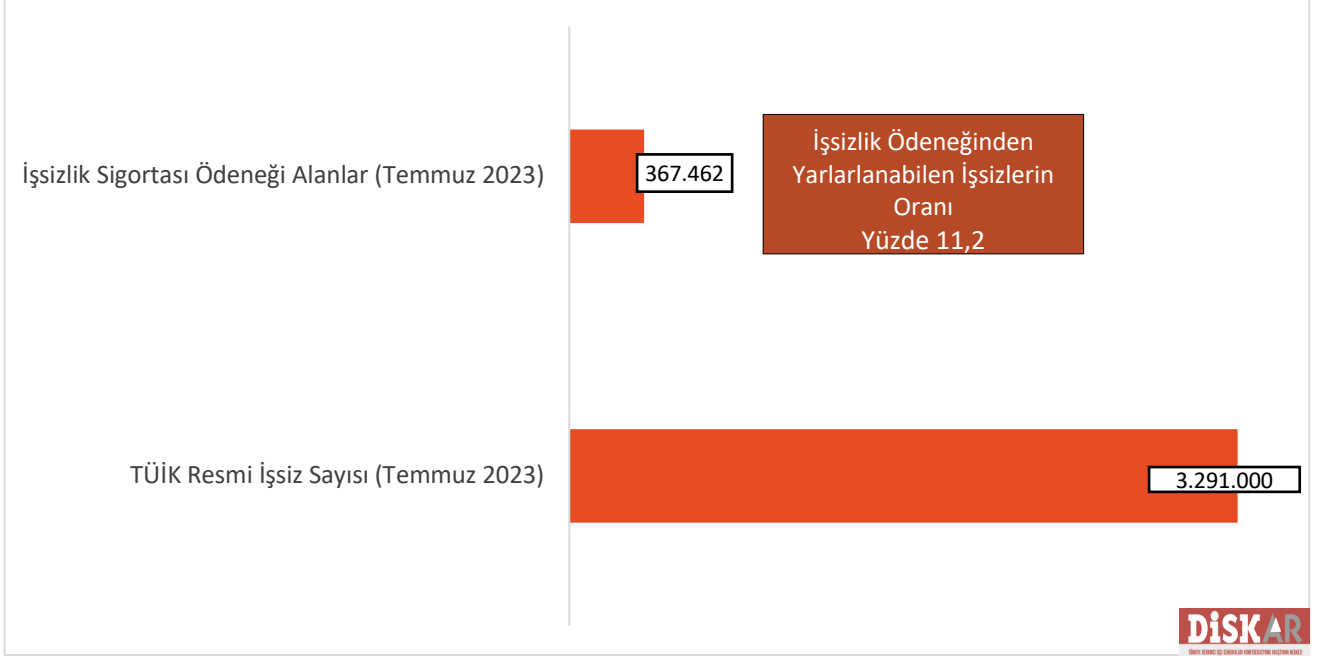
Grafik 5: İşsizlik Türleri (Mevsim Etkisinden Arındırılmış) (Temmuz 2023) (Yüzde)

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), Hanehalkı İşgücü Araştırması, Temmuz 2023. DİSK-AR tarafından hazırlanmıştır.

RESMİ İŞSİZLERİN YAKLAŞIK YÜZDE 90'I İŞSİZLİK ÖDENEĞİ ALAMIYOR!

TÜİK'in resmi dar tanımlı işsizlerin ezici çoğunluğu işsizlik ödeneğinden yararlanamıyor. İşsizlik ödeneğinden yararlanma koşullarının ağır olması ve işsizlik sigortası kaynaklarının amacı dışında kullanılması sebebiyle işsizlerin büyük çoğunluğu işsizlik ödeneğinden yararlanamıyor.

Grafik 6: İşsizlerden İşsizlik Ödeneği Almaya Hak Kazanabilenlerin Oranı (Temmuz 2023) (Bin)

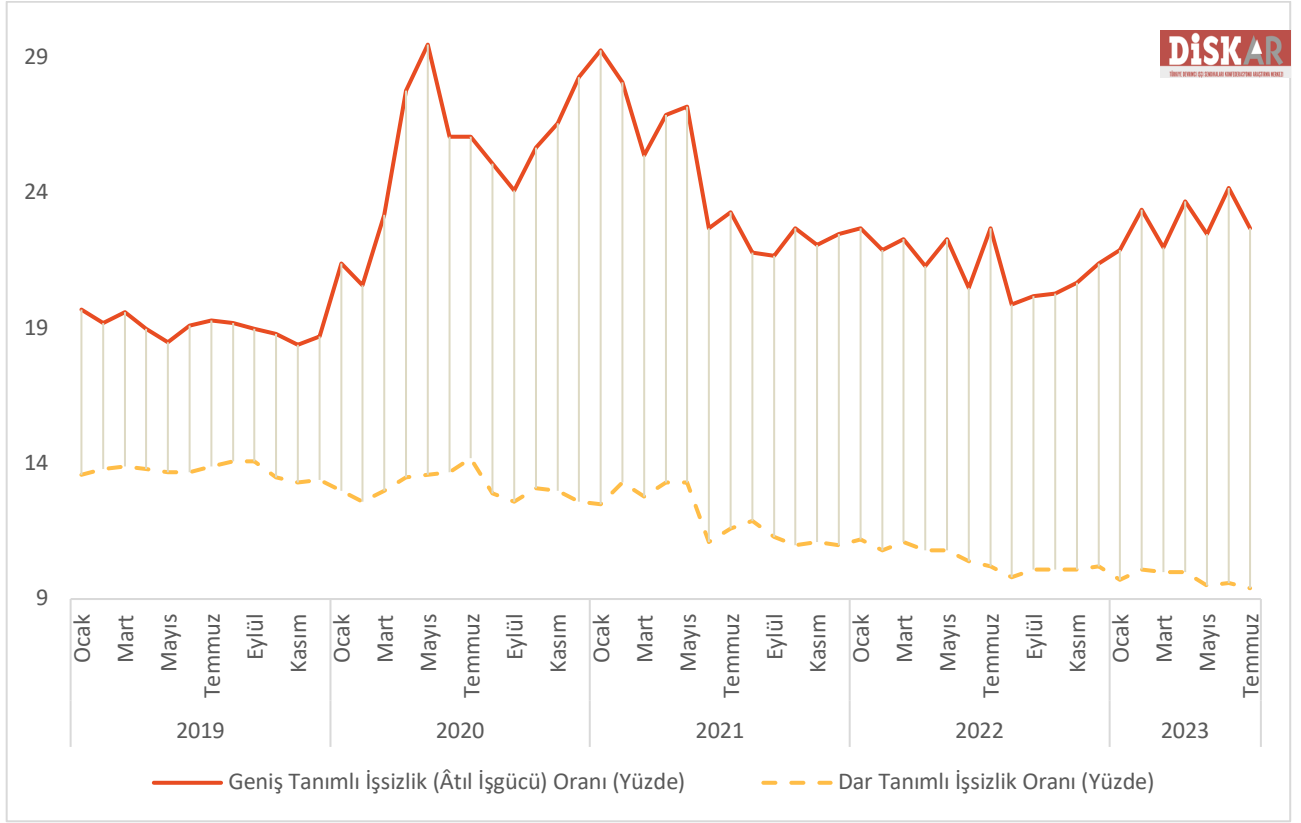
Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), Hanehalkı İşgücü Araştırması, Temmuz 2023. İŞKUR, İşsizlik Sigortası Bülteni, Temmuz 2023. DİSK-AR tarafından hazırlanmıştır.

Temmuz 2023'te TÜİK toplam dar tanımlı işsiz sayısını 3 milyon 291 bin kişi olarak açıkladı. İŞKUR'un Temmuz 2023 verilerine göre ise bu ayda işsizlik ödeneği alabilenlerin sayısı 367 bin 462'de kaldı. Böylece Temmuz 2023'te resmi işsizlerin sadece yüzde 11,2'si işsizlik ödeneği alabildi. 3 milyona yakın işsiz işsizlik ödeneğinden yoksun kaldı. Bu da işsizlerin yaklaşık yüzde 90'ının işsizlik ödeneği alamadığı anlamına geliyor (Grafik 6).

GENİŞ VE DAR TANIMLI İŞSİZLİK ARASINDAKİ FARK 13,3 PUAN!

Geniş tanımlı işsizlik oranı ile dar tanımlı işsizlik oranı arasındaki puan farkı açılma eğilimini sürdürüyor. Zamana bağlı eksik istihdamda artış ve iş bulma ümidinin kaybedilmesine paralel olarak geniş tanımlı işsizlik oranı artıyor ve dar tanımlı işsizlik ile arasındaki makas açılıyor. Örneğin, Ocak 2019'da dar tanımlı işsizlik yüzde 13,6 iken geniş tanımlı işsizlik yüzde 19,7 olarak gerçekleşmişti. Bu dönemde geniş tanımlı işsizlik dar tanımlı işsizlikten 6,1 puan yüksekti.

Temmuz 2023'te ise dar tanımlı işsizlik yüzde 9,4 iken geniş tanımlı işsizlik yüzde 22,7 olarak gerçekleşti (Grafik 7). Dar ve geniş işsizlik arasındaki fark bu dönemde 13,3 puan oldu. **Dar ve geniş işsizlik arasındaki makasın bu denli açılmasının en önemli nedeni zamana bağlı eksik istihdam sayısı, ümidini kaybedenlerin, iş aramayıp çalışmaya hazır olanların ve iş arayıp işbaşı yapamayacak olanların sayısındaki artıştır. Böylece dar tanımlı işsizlik sınırlı kalırken geniş tanımlı işsizlik arasındaki fark açılmaktadır.**

Grafik 7: Türkiye’de Dar ve Geniş Tanımlı İşsizlik Oranları (Ocak 2019-Temmuz 2023) (Yüzde)

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), Hanehalkı İşgücü Araştırması, Temmuz 2023. DİSK-AR tarafından hazırlanmıştır.

AYRINTILI İŞSİZLİK VERİLERİ

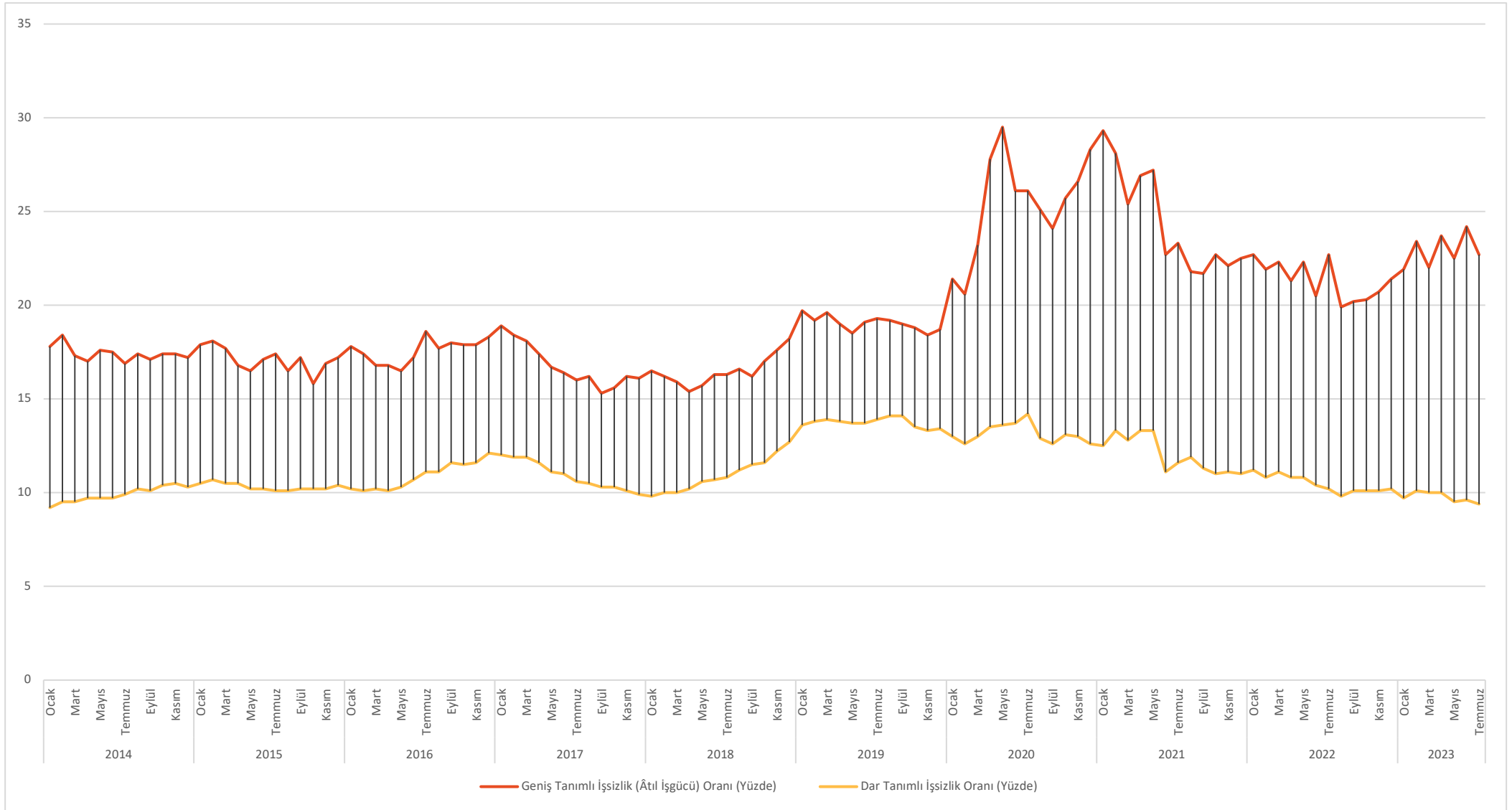
Ek-Tablo 1: İşsizlik Türleri ve Oranları (Mevsim Etkisinden Arındırılmış) (2014 Ocak-2023 Temmuz) (Bin) (Yüzde)

		Dar Tanımlı İşsizlik Oranı (Yüzde)	Dar Tanımlı İşsiz Sayısı (Bin)	Zamana Bağlı Eksik İstihdam ve İşsizlerin Bütünleşik Oranı (Yüzde)	Zamana Bağlı Eksik İstihdam (Bin)	Potansiyel İşgücünün ve İşsizlerin Bütünleşik Oranı (Yüzde)	Potansiyel İşgücü (Bin)	Âtıl İşgücü (Geniş Tanımlı İşsizlik Oranı (Yüzde))	Âtıl İşgücü (Geniş Tanımlı İşsiz Sayısı (Bin))
2014	Ocak	9,2	2.581	11,7	697	15,4	2.049	17,8	5.327
	Şubat	9,5	2.676	12,0	688	16,1	2.190	18,4	5.554
	Mart	9,5	2.691	11,9	696	15,0	1.857	17,3	5.244
	Nisan	9,7	2.761	11,9	633	14,9	1.749	17	5.143
	Mayıs	9,7	2.758	12,0	653	15,4	1.914	17,6	5.324
	Haziran	9,7	2.791	11,6	560	15,7	2.069	17,5	5.421
	Temmuz	9,9	2.812	11,4	442	15,4	1.872	16,9	5.125
	Ağustos	10,2	2.904	11,9	470	15,8	1.871	17,4	5.245
	Eylül	10,1	2.923	12,0	561	15,3	1.794	17,1	5.279
	Ekim	10,4	3.021	12,1	478	15,9	1.875	17,4	5.374
	Kasım	10,5	3.031	12,4	545	15,6	1.739	17,4	5.315
	Aralık	10,3	3.009	12,1	514	15,6	1.816	17,2	5.338
2015	Ocak	10,5	3.059	12,4	568	16,1	1.967	17,9	5.594
	Şubat	10,7	3.115	12,5	527	16,4	1.990	18,1	5.632
	Mart	10,5	3.066	12,2	506	16,1	1.964	17,7	5.536
	Nisan	10,5	3.085	12,1	472	15,3	1.667	16,8	5.224
	Mayıs	10,2	2.986	11,7	448	15,0	1.667	16,5	5.101
	Haziran	10,2	3.024	11,8	483	15,5	1.873	17,1	5.380
	Temmuz	10,1	2.988	11,6	445	16,0	2.080	17,4	5.514
	Ağustos	10,1	2.998	11,5	406	15,2	1.771	16,5	5.175
	Eylül	10,2	3.039	11,8	473	15,7	1.938	17,2	5.449
	Ekim	10,2	3.046	11,1	284	14,9	1.673	15,8	5.002
	Kasım	10,2	3.061	11,4	351	15,7	1.944	16,9	5.356
	Aralık	10,4	3.101	12,0	493	15,6	1.861	17,2	5.455
2016	Ocak	10,2	3.078	12,0	542	16,2	2.158	17,8	5.778
	Şubat	10,1	3.030	11,6	437	16,0	2.086	17,4	5.553
	Mart	10,2	3.061	11,6	412	15,5	1.869	16,8	5.343
	Nisan	10,1	3.071	11,9	538	15,1	1.776	16,8	5.385
	Mayıs	10,3	3.135	11,7	417	15,2	1.744	16,5	5.296
	Haziran	10,7	3.239	11,8	342	16,1	1.963	17,2	5.543
	Temmuz	11,1	3.370	12,2	333	17,5	2.354	18,6	6.058
	Ağustos	11,1	3.411	12,5	417	16,4	1.927	17,7	5.754
	Eylül	11,6	3.537	12,9	403	16,7	1.876	18	5.816
	Ekim	11,5	3.560	13,1	485	16,4	1.800	17,9	5.845
	Kasım	11,6	3.603	13,3	516	16,3	1.727	17,9	5.846
	Aralık	12,1	3.741	13,5	444	16,9	1.802	18,3	5.987
2017	Ocak	12	3.723	13,5	468	17,5	2.072	18,9	6.262
	Şubat	11,9	3.703	13,3	451	17,1	1.976	18,4	6.131
	Mart	11,9	3.692	13,3	431	16,8	1.823	18,1	5.946
	Nisan	11,6	3.616	12,9	421	16,2	1.734	17,4	5.771
	Mayıs	11,1	3.490	12,4	424	15,4	1.621	16,7	5.536
	Haziran	11	3.432	11,9	286	15,6	1.708	16,4	5.425
	Temmuz	10,6	3.367	11,5	272	15,1	1.662	16	5.301
	Ağustos	10,5	3.340	11,5	309	15,3	1.788	16,2	5.437
	Eylül	10,3	3.253	11,2	289	14,4	1.521	15,3	5.063
	Ekim	10,3	3.267	11,5	397	14,5	1.582	15,6	5.246
	Kasım	10,1	3.224	11,2	348	15,2	1.914	16,2	5.486
	Aralık	9,9	3.157	11,1	378	14,9	1.867	16,1	5.402
2018	Ocak	9,8	3.141	11,5	530	15,0	1.938	16,5	5.609
	Şubat	10	3.175	11,3	423	15,0	1.883	16,2	5.481
	Mart	10	3.179	11,2	391	14,7	1.766	15,9	5.336
	Nisan	10,2	3.277	11,4	378	14,2	1.487	15,4	5.142
	Mayıs	10,6	3.418	11,7	350	14,6	1.504	15,7	5.272
	Haziran	10,7	3.444	11,6	284	15,4	1.779	16,3	5.506

	Temmuz	10,8	3.506	11,8	325	15,3	1.726	11,8	16,3	5.557
	Ağustos	11,2	3.613	12,3	364	15,6	1.695		16,6	5.672
	Eylül	11,5	3.729	12,4	300	15,3	1.467		16,2	5.497
	Ekim	11,6	3.754	12,9	417	15,8	1.609		17	5.780
	Kasım	12,2	3.942	13,4	389	16,5	1.666		17,6	5.998
	Aralık	12,7	4.129	13,9	375	17,1	1.703		18,2	6.207
2019	Ocak	13,0	4.361	14,7	360	18,7	2.023		19,7	6.745
	Şubat	12,6	4.483	15,1	413	18,0	1.651		19,2	6.547
	Mart	13,0	4.550	15,2	443	18,4	1.831		19,6	6.825
	Nisan	13,5	4.458	14,9	366	18,0	1.670		19	6.494
	Mayıs	13,6	4.473	14,5	265	17,7	1.593		18,5	6.331
	Haziran	13,7	4.475	14,7	312	18,3	1.817		19,1	6.605
	Temmuz	14,2	4.514	14,9	332	18,3	1.760		19,3	6.606
	Ağustos	12,9	4.563	14,9	273	18,5	1.769		19,2	6.605
	Eylül	12,6	4.586	15,2	354	17,9	1.500		19	6.440
	Ekim	13,1	4.370	14,4	298	17,9	1.744		18,8	6.412
	Kasım	13,0	4.324	14,3	335	17,4	1.628		18,4	6.286
	Aralık	12,6	4.352	14,5	368	17,6	1.672		18,7	6.392
2020	Ocak	12,5	4.146	15,6	834	19,0	2.369		21,4	7.349
	Şubat	13,3	4.015	15,6	744	18,5	2.324		20,6	7.084
	Mart	12,8	3.925	14,9	920	20,4	2.830		23,2	7.676
	Nisan	13,3	3.913	16,0	1.395	23,5	3.796		27,8	9.104
	Mayıs	13,3	4.037	18,3	1.711	24,4	4.223		29,5	9.971
	Haziran	11,1	4.191	19,4	1.134	22,7	3.566		26,1	8.891
	Temmuz	11,6	4.327	17,4	1.247	22,5	3.260		26,1	8.834
	Ağustos	11,9	4.007	18,3	1.226	21,5	3.376		25,1	8.609
	Eylül	11,3	3.920	16,9	1.023	21,2	3.390		24,1	8.333
	Ekim	11,0	4.052	15,9	1.320	21,8	3.475		25,7	8.847
	Kasım	11,1	4.049	17,3	1.232	23,1	4.066		26,6	9.347
	Aralık	11,0	3.906	17,0	1.613	23,8	4.559		28,3	10.078
2021	Ocak	11,2	3.955	17,8	2.365	22,8	4.210		29,3	10.531
	Şubat	10,8	4.241	20,0	2.046	22,4	3.747		28,1	10.034
	Mart	11,1	4.179	19,7	1.653	20,9	3.325		25,4	9.157
	Nisan	10,8	4.345	17,9	1.987	21,4	3.358		26,9	9.690
	Mayıs	10,8	4.284	19,4	1.949	21,7	3.479		27,2	9.712
	Haziran	10,4	3.561	19,3	1.268	19,1	3.199		22,7	8.028
	Temmuz	10,2	3.780	15	1.434	19,3	3.110		23,3	8.324
	Ağustos	9,8	3.927	16	1.010	18,9	2.829		21,8	7.766
	Eylül	10,1	3.755	15	1.209	18,3	2.866		21,7	7.830
	Ekim	10,1	3.666	14,9	1.491	18,6	3.099		22,7	8.256
	Kasım	10,1	3.710	15,5	1.388	18,2	2.877		22,1	7.975
	Aralık	10,2	3.704	15,3	1.424	18,6	3.159		22,5	8.288
2022	Ocak	9,7	3.794	15,2	1.442	18,8	3.149		22,7	8.385
	Şubat	10,1	3.634	15,5	1.378	18,2	3.042		21,9	8.054
	Mart	10,0	3.748	14,9	1.427	18,4	3.034		22,3	8.210
	Nisan	10,0	3.699	15,3	1.194	18,1	3.045		21,3	7.937
	Mayıs	9,5	3.746	14,3	1.756	17,6	2.845		22,3	8.346
	Haziran	9,6	3.568	15,9	1.238	17,2	2.822		20,5	7.628
	Temmuz	9,4	3.477	14	1.716	18,1	3.256		22,7	8.449
	Ağustos	13,0	3.372	15,3	1.273	16,5	2.761		19,9	7.406
	Eylül	12,6	3.463	13,5	1.324	16,7	2.747		20,2	7.534
	Ekim	13,0	3.499	13,9	1.405	16,6	2.678		20,3	7.582
	Kasım	13,5	3.542	14,2	1.434	16,9	2.864		20,7	7.839
	Aralık	13,6	3.578	14,2	1.593	17,1	2.891		21,4	8.062
2023	Ocak	13,7	3.417	14,8	1.954	16,8	2.981		21,9	8.352
	Şubat	14,2	3.526	15,3	2.086	17,9	3.305		23,4	8.918
	Mart	12,9	3.465	16,1	1.729	17,4	3.099		22	8.293
	Nisan	12,6	3.523	15	2.418	17	3.141		23,7	9.082
	Mayıs	13,1	3.328	16,9	2.207	16,7	3.028		22,5	8.564
	Haziran	13,0	3.329	15,8	2.394	17,9	3.507		24,2	9.229
	Temmuz	12,6	3.291	16,5	1.883	17,8	3.567		22,7	8.742

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), Hanehalkı İşgücü Araştırması, Haziran 2023. DİSK-AR tarafından hesaplanmıştır.

Ek Grafik 1: Mevsim Etkisinden Arındırılmış Dar Tanımlı ve Geniş Tanımlı (Âtıl İşgücü) İşsizlik Oranları (2014 Ocak-2023 Temmuz) (Yüzde)

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), Hanehalkı İşgücü Araştırması, Temmuz 2023. DİSK-AR tarafından hazırlanmıştır.

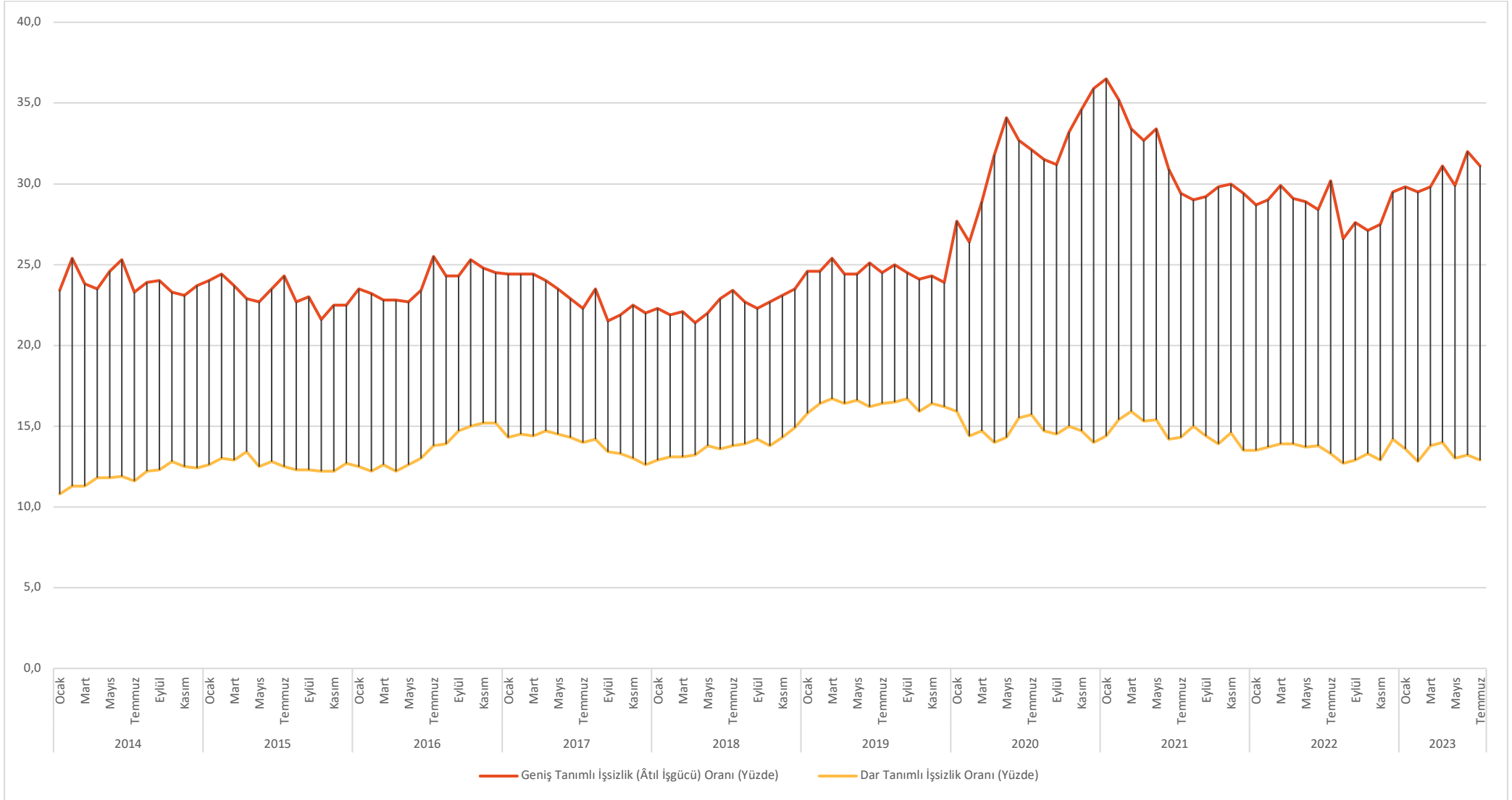
Ek Tablo 2: Kadın İşsizlik Türleri ve Oranları (Mevsim Etkilerinden Arındırılmış) (2014 Ocak-2023 Haziran) (Bin) (Yüzde)

		Dar Tanımlı (Standart) İşsizlik Oranı (Yüzde)	Dar Tanımlı (Standart) İşsiz Sayısı (Bin)	Zamana Bağlı Eksik İstihdam ve İşsizlerin Bütünlük Oranı (Yüzde)	Zamana Bağlı Eksik İstihdam (Bin)	Potansiyel İşgücünün ve İşsizlerin Bütünlük Oranı (Yüzde)	Potansiyel İşgücü (Bin)	Atıl İşgücü (Geniş Tanımlı İşsizlik) Oranı (Yüzde)	Atıl İşgücü (Geniş Tanımlı İşsiz Sayısı) (Bin)
2014	Ocak	10,8	900	12,9	173	21,5	1.132	23,4	2.205
	Şubat	11,3	949	14	224	23,1	1.283	25,4	2.456
	Mart	11,3	963	13,7	202	21,6	1.115	23,8	2.281
	Nisan	11,8	1.011	14,2	207	21,4	1.050	23,5	2.268
	Mayıs	11,8	1.013	14,3	219	22,3	1.169	24,6	2.401
	Haziran	11,9	1.029	13,6	145	23,8	1.346	25,3	2.520
	Temmuz	11,6	993	12,9	109	22,1	1.149	23,3	2.252
	Ağustos	12,2	1.049	14	155	22,4	1.130	23,9	2.334
	Eylül	12,3	1.060	14,2	168	22,3	1.118	24,0	2.346
	Ekim	12,8	1.132	14,3	128	22,0	1.034	23,3	2.294
	Kasım	12,5	1.106	14,3	159	21,5	1.014	23,1	2.279
	Aralık	12,4	1.104	14,1	153	22,2	1.125	23,7	2.383
2015	Ocak	12,6	1.120	14,3	155	22,5	1.142	24,0	2.417
	Şubat	13,0	1.166	14,8	163	22,8	1.141	24,4	2.469
	Mart	12,9	1.163	14,6	153	22,2	1.076	23,7	2.392
	Nisan	13,4	1.216	14,9	139	21,5	942	22,9	2.298
	Mayıs	12,5	1.137	14,1	150	21,3	1.025	22,7	2.312
	Haziran	12,8	1.181	14,3	135	22,1	1.095	23,5	2.411
	Temmuz	12,5	1.140	14,1	146	22,9	1.231	24,3	2.518
	Ağustos	12,3	1.133	13,8	140	21,4	1.071	22,7	2.344
	Eylül	12,3	1.140	13,4	99	22,0	1.146	23,0	2.385
	Ekim	12,2	1.139	13,2	89	20,7	993	21,6	2.221
	Kasım	12,2	1.146	13,2	95	21,6	1.129	22,5	2.371
	Aralık	12,7	1.204	14,1	134	21,2	1.024	22,5	2.362
2016	Ocak	12,5	1.180	14,2	159	22,0	1.146	23,5	2.485
	Şubat	12,2	1.143	13,7	137	21,8	1.143	23,2	2.424
	Mart	12,6	1.188	13,8	109	21,8	1.101	22,8	2.398
	Nisan	12,2	1.143	13,8	154	21,3	1.091	22,8	2.387
	Mayıs	12,6	1.199	13,9	123	21,6	1.090	22,7	2.412
	Haziran	13,0	1.238	14,2	116	22,3	1.144	23,4	2.499
	Temmuz	13,8	1.327	14,8	95	24,7	1.390	25,5	2.812
	Ağustos	13,9	1.344	15,2	121	23,2	1.162	24,3	2.628
	Eylül	14,7	1.427	16	131	23,1	1.070	24,3	2.629
	Ekim	15,0	1.477	17,1	206	23,4	1.078	25,3	2.760
	Kasım	15,2	1.500	16,9	170	23,3	1.046	24,8	2.716
	Aralık	15,2	1.513	16,5	132	23,3	1.056	24,5	2.701
2017	Ocak	14,3	1.422	15,7	136	23,2	1.146	24,4	2.703
	Şubat	14,5	1.441	15,8	133	23,1	1.119	24,4	2.693
	Mart	14,4	1.439	16	156	23,1	1.123	24,4	2.718
	Nisan	14,7	1.468	16	129	22,9	1.060	24,0	2.657
	Mayıs	14,5	1.450	15,8	127	22,3	998	23,5	2.575
	Haziran	14,3	1.436	15,1	78	22,2	1.015	22,9	2.529
	Temmuz	14,0	1.406	14,8	83	21,6	979	22,3	2.468
	Ağustos	14,2	1.446	15,2	103	22,6	1.108	23,5	2.658
	Eylül	13,4	1.364	14,5	110	20,5	906	21,5	2.381
	Ekim	13,3	1.370	14,7	139	20,6	938	21,9	2.448
	Kasım	13,0	1.338	13,9	97	21,6	1.139	22,5	2.574
	Aralık	12,6	1.311	14	143	20,7	1.058	22,0	2.513
2018	Ocak	12,9	1.337	14,3	141	21,0	1.056	22,3	2.534
	Şubat	13,1	1.352	14,1	109	20,9	1.028	21,9	2.489
	Mart	13,1	1.354	14	97	21,2	1.070	22,1	2.521
	Nisan	13,2	1.376	14,3	116	20,4	946	21,4	2.438
	Mayıs	13,8	1.443	15	129	20,9	944	22,0	2.516
	Haziran	13,6	1.423	14,5	90	22,1	1.133	22,9	2.646
	Temmuz	13,8	1.446	14,8	106	22,4	1.164	23,4	2.716
	Ağustos	13,9	1.459	15	112	21,7	1.039	22,7	2.610

	Eylül	14,2	1.498	15,1	95	21,5	981	22,3	2.573
	Ekim	13,8	1.443	15	125	21,7	1.054	22,7	2.622
	Kasım	14,3	1.500	15,3	104	22,2	1.064	23,1	2.668
	Aralık	14,9	1.573	16,2	138	22,2	991	23,5	2.702
2019	Ocak	15,8	1.681	16,9	114	23,6	1.081	24,6	2.877
	Şubat	16,4	1.755	17,4	108	23,7	1.025	24,6	2.888
	Mart	16,7	1.799	17,6	98	24,6	1.130	25,4	3.026
	Nisan	16,4	1.764	17,2	86	23,6	1.014	24,4	2.865
	Mayıs	16,6	1.783	17,1	57	23,9	1.036	24,4	2.876
	Haziran	16,2	1.727	17,2	102	24,3	1.132	25,1	2.961
	Temmuz	16,4	1.751	17,2	87	23,8	1.039	24,5	2.877
	Ağustos	16,5	1.753	17,1	65	24,4	1.112	25,0	2.929
	Eylül	16,7	1.785	17,8	119	23,5	952	24,5	2.856
	Ekim	15,9	1.691	16,8	98	23,3	1.030	24,1	2.819
	Kasım	16,4	1.757	17,1	77	23,6	1.013	24,3	2.846
	Aralık	16,2	1.723	16,9	73	23,3	982	23,9	2.779
2020	Ocak	15,9	1.654	18,1	227	25,7	1.369	27,7	3.251
	Şubat	14,4	1.483	16,6	231	24,4	1.371	26,4	3.085
	Mart	14,7	1.389	17,5	259	26,5	1.505	28,9	3.153
	Nisan	14,0	1.281	18,3	395	28,2	1.812	31,8	3.488
	Mayıs	14,3	1.340	19	436	30,3	2.141	34,1	3.917
	Haziran	15,5	1.502	18,9	324	29,9	1.979	32,7	3.805
	Temmuz	15,7	1.543	18,9	319	29,3	1.900	32,1	3.761
	Ağustos	14,7	1.461	17,9	313	28,8	1.957	31,5	3.732
	Eylül	14,5	1.423	17,4	283	28,8	1.968	31,2	3.674
	Ekim	15,0	1.456	19,1	394	29,8	2.037	33,2	3.886
	Kasım	14,7	1.401	18,6	376	31,5	2.348	34,6	4.125
	Aralık	14,0	1.356	18,1	402	32,7	2.704	35,9	4.462
2021	Ocak	14,4	1.442	21,4	708	30,8	2.387	36,5	4.537
	Şubat	15,4	1.580	21,7	651	29,9	2.131	35,2	4.362
	Mart	15,9	1.621	20,6	476	29,5	1.961	33,4	4.058
	Nisan	15,3	1.604	20,9	588	27,9	1.834	32,7	4.026
	Mayıs	15,4	1.565	20,4	507	29,3	1.995	33,4	4.067
	Haziran	14,2	1.460	17,9	383	27,7	1.926	30,9	3.769
	Temmuz	14,3	1.544	17,8	375	26,4	1.769	29,4	3.688
	Ağustos	15,0	1.602	17,6	282	26,7	1.713	29	3.596
	Eylül	14,4	1.579	17,8	369	26,4	1.780	29,2	3.728
	Ekim	13,9	1.523	17,8	428	26,5	1.880	29,8	3.831
	Kasım	14,6	1.589	19	484	26,2	1.719	30	3.792
	Aralık	13,5	1.500	17,5	445	26	1.879	29,4	3.824
2022	Ocak	13,5	1.512	17,5	442	25,3	1.758	28,7	3.712
	Şubat	13,7	1.520	17,7	448	25,5	1.765	29	3.732
	Mart	13,9	1.521	18,2	471	26,2	1.824	29,9	3.816
	Nisan	13,9	1.577	17,9	451	25,6	1.779	29,1	3.807
	Mayıs	13,7	1.581	18,2	520	25	1.740	28,9	3.840
	Haziran	13,8	1.583	17,5	427	25,1	1.736	28,4	3.746
	Temmuz	13,3	1.508	17,7	493	26,5	2.025	30,2	4.026
	Ağustos	12,7	1.461	16	384	23,8	1.684	26,6	3.528
	Eylül	12,9	1.484	16,8	457	24,1	1.713	27,6	3.653
	Ekim	13,3	1.551	17,2	449	23,7	1.578	27,1	3.578
	Kasım	12,9	1.546	16,9	474	24,1	1.758	27,5	3.778
	Aralık	14,2	1.693	19,2	590	25,2	1.742	29,5	4.025
2023	Ocak	13,6	1.608	19	639	25,1	1.817	29,8	4.064
	Şubat	12,8	1.524	18,3	650	24,8	1.892	29,5	4.066
	Mart	13,8	1.600	19,3	635	25	1.727	29,8	3.962
	Nisan	14,0	1.673	20,5	782	25,4	1.835	31,1	4.290
	Mayıs	13,0	1.549	19,2	740	24,5	1.817	29,9	4.106
	Haziran	13,2	1.550	19,5	743	26,7	2.169	32	4.462
	Temmuz	12,9	1.537	18,5	671	26,4	2.192	31,1	4.400

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), Hanehalkı İşgücü Araştırması, Temmuz 2023. DİSK-AR tarafından hesaplanmıştır.

Ek Grafik 2: Kadın İşsizlik Oranları, Mevsim Etkisinden Arındırılmış Dar Tanımlı ve Geniş Tanımlı (Âtıl İşgücü) (2014 Ocak-2023 Temmuz) (Yüzde)

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), Hanehalkı İşgücü Araştırması, Temmuz 2023. DİSK-AR tarafından hazırlanmıştır.

İŞSİZLİKLE MÜCADELE ÖNERİLERİ

- “Herkesin çalışması için, herkesin daha az çalışması” ilkesi doğrultusunda haftalık çalışma süresi gelir kaybı olmaksızın 37,5 saate, fazla mesailer için uygulanan yıllık 270 saat sınırı, 90 saate düşürülmelidir.
- Uluslararası Çalışma Örgütü’nün (ILO) “insana yaraşır iş” yaklaşımı temelinde herkese güvenceli ve nitelikli işler sağlanmalıdır.
- İş Yasasının 25/II. Maddesi yeniden düzenlenmeli ve keyfi işten çıkarmalar sona ermelidir.
- İşsizlik sigortası ödeneğinden yararlanma koşulları ve ödenek miktarı iyileştirilmelidir.
- İşsizlik Sigortası Fonu’nun amaç dışı kullanımına son verilmelidir. Fon’dan işverenlere dönük teşvik ve destekler sona erdirilmelidir.
- İstihdam artışlarında kamunun payı dikkate değerdir. Kamu istihdamının artırılması, kamuda eğreti ve güvencesiz çalışma biçimleri yerine, kadrolu ve güvenceli istihdam artışının sağlanması yaşamsal önemdedir. Kamu girişimciliği ve hizmetleri istihdam yaratacak şekilde yeniden ele alınmalı ve kamuda personel açığı derhal kapatılmalıdır.
- İşbaşında eğitim adı altında çırak, stajyer, kursiyerlerin ve bursiyerlerin ucuz işgücü deposu olarak kullanılması uygulamasına son verilmelidir.
- Uluslararası çalışma normları doğrultusunda herkese en az bir ay ücretli yıllık izin hakkı tanınmalıdır.
- Sendikal hak ve özgürlüklerin kullanımı güvence altına alınmalı, sendikal barajlar kaldırılmalı, herkesin sendika hakkını özgürce kullanabilmesi için gerekli yasal düzenlemeler yapılmalıdır.
- Kadın istihdamının artırılması ve işsizliğin azaltılması için işgücü piyasalarındaki cinsiyetçi uygulamalara son verilmeli, ev içi bakım hizmetleri devletin gereken nitelikli, yaygın ve ücretsiz bakım hizmetlerini sağlaması ile kadının üzerinden alınmalıdır.

EK: METODOLOJİK AÇIKLAMALAR**TÜİK'in Hanehalkı İşgücü Araştırması (HİA) Yönteminde Yaptığı Değişiklikler**

TÜİK Mart 2021'den başlayarak Hanehalkı İşgücü Araştırması (HİA) kapsamında önemli bir revizyona gitti. TÜİK'in yeni metodolojisinde en dikkat çeken unsur dar tanımlı işsizliğin yanında DİSK-AR tarafından uzun süredir hesaplanan geniş tanımlı işsizliğe benzer şekilde üç yeni işsizlik oranıyla birlikte toplam 4 farklı alternatif işsizlik oranının hesaplanması oldu. Metodoloji revizyonu ile yalnızca hesaplama yöntemlerinde değil, soru formunda ve tanımlarda da değişikliğe gidildi.¹

TÜİK, HİA'da kullandığı tanımlarda ILO'nun 19. Çalışma İstatistikçileri Konferansı'nda yeniden belirlenen çalışma türleri, *istihdam*, *işsizlik* ve *potansiyel işgücü* tanımları doğrultusunda değişiklikler yaptı. Böylece çalışma türleri *kendi tüketimi için üretim*, *istihdam*, *ücretsiz staj*, *gönüllü çalışma* ile ücretsiz toplum hizmeti, mahkumlarca yapılan ücretsiz çalışmalar ve ücretsiz askerlik gibi çalışmalarını kapsayan *diğer çalışma türleri* olmak üzere beş ayrı gruba ayrıldı.

Metodolojide istihdam ve işsizlik tanımları ve kapsamlarında da değişiklik yapıldı. Revizyon öncesi dönemde kendi tüketimi için üretim yapan çiftçiler yıllık gıda harcamalarının yarısından fazlasını karşılıyorsa istihdamda sayılıyordu. Revizyon ile birlikte kendi tüketimi için üretim yapanlar çıkarılarak istihdam kapsamı daraltıldı. İstihdam tanımı metodolojide "*referans dönemi boyunca ücret veya kar elde etmek amacıyla üretim veya hizmet sağlamak için herhangi bir faaliyette bulunanlar*" olarak belirtilmiştir.

Bilindiği gibi **istihdam işbaşında olanlar** ve **işbaşında olmayanlar** olarak iki gruba ayrılmaktadır. Revizyon öncesinde işbaşında olmayanlar grubundaki ücretli veya maaşlılardan "*istihdam ilişkisi devam eden ve üç ay içinde işlerine döneceklerini düşünenler ile işbaşında olmayıp gelirin en az yarısını elde edenler*" ve yevmiyelilerden "*gelirinin en az yarısını alanlar*" istihdamda sayılırken, kendi hesabına çalışanlar ile işverenler geçici olarak işten uzak olsalar da istihdamda kabul ediliyordu. Dolayısıyla işbaşında olmayan kişilerin istihdamda olmaları işteki durumlarına bağlıydı. **Yeni tanım ve kapsamda işbaşında olmayanların istihdamda sayılma durumları işten uzak kaldığı süreye, iş ile ilişkisinin devamı ve işe geri dönüş duruma bağlandı.**

TÜİK'in değişikliğe gittiği bir diğer tanım **işsizlik** oldu. Revizyon öncesi dönemde TÜİK, "*referans dönemi içinde istihdam halinde olmayan (kâr karşılığı, yevmiyeli, ücretli ya da ücretsiz olarak hiçbir işte çalışmamış ve böyle bir iş ile bağlantısı da olmayan) kişilerden iş bulmak için son 4 hafta içinde iş arama kanallarından en az birini kullanmış ve 2 hafta içinde işbaşı yapabilecek durumda olan veya üç ay içinde başlayabileceği bir iş bulmuş/kendi işini kurmuş ancak işe başlamak ya da işbaşı yapmak için çeşitli eksikliklerini tamamlamak amacıyla bekleyenler*" işsiz olarak tanımlamaktaydı. Yeni işsizlik tanımı ise "*referans döneminde istihdamda olmayan kişilerden iş bulmak için son 4 hafta içinde aktif bir iş arama kanalını kullanarak iş arayan veya iş bulmuş olduğu için iş aramayan ve üç ay içerisinde işe başlayacak kişileri*" kapsamaktadır. **Böylece işsizlik için iş arama kanalları değiştirilerek aktif iş arama kanallarına başvuru koşulları getirildi.**

¹ TÜİK'in HİA metodolojisindeki değişikliklerin tümüne erişmek için:
https://www.tuik.gov.tr/indir/metodolojikDokumanlar/hia_metod_tr.pdf (Erişim: 18 Mart 2021).

Kuşkusuz işsizlikle ilgili en önemli gelişme TÜİK'in metodolojisine eklediği ve "**işgücüne ilişkin tamamlayıcı göstergeler**" adını verdiği 4 farklı işsizlik hesaplama türleri olmuştur. Yeni metodolojide işsizlik türleri *standart (dar tanımlı) işsizlik, zamana bağlı eksik istihdam ile işsizlerin bütünleşik oranı, işsiz ve potansiyel işgücünün bütünleşik oranı ve âtil işgücü oranı* olmak üzere dört farklı tür olarak yer alıyor. TÜİK'in işsizlik türlerini hesaplama yöntemi aşağıdaki kutuda yer almaktadır.

Kutu: TÜİK Tarafından Açıklanan Dar Tanımlı İşsizlik, Tamamlayıcı İşgücü Göstergeleri ile DİSK-AR'ın Geniş Tanımlı İşsizliğin Hesaplanma Yöntemleri

Standart (dar tanımlı) işsizlik oranı

$$(İşsiz sayısı / İşgücü) \times 100$$

Zamana bağlı eksik istihdam ve işsizlerin bütünleşik oranı

$$[(İşsiz + Zamana bağlı eksik istihdam) / İşgücü] \times 100$$

İşsiz ve potansiyel işgücünün bütünleşik oranı

$$[(İşsiz + Potansiyel işgücü) / (İşgücü + Potansiyel işgücü)] \times 100$$

Âtil işgücü oranı

$$[(Zamana bağlı eksik istihdam + İşsiz + Potansiyel işgücü) / (İşgücü + Potansiyel işgücü)] \times 100$$

DİSK-AR'ın kullandığı geniş tanımlı işsizlik oranı

$$[(İşsiz + Zamana bağlı eksik istihdam + İş aramayıp çalışmaya hazır oranlar + Ümitsiz işsizler + Mevsimlik çalışanlar) / (İşgücü + İş aramayıp çalışmaya hazır oranlar + Ümitsiz işsizler + Mevsimlik çalışanlar)] \times 100$$

TÜİK tarafından hesaplanan işsiz ve potansiyel işgücünün bütünleşik oranı ile âtil işgücü oranında ifade edilen **potansiyel işgücü** kavramı TÜİK metodolojisinde "*çalışma çağındaki nüfusa dahil olup, referans döneminde ne istihdamda ne de işsiz olan kişilerden; iş arayan fakat kısa süre içerisinde işbaşı yapabilecek durumda olmayanlarla, iş aramadığı halde çalışma isteği olan ve kısa süre içerisinde işbaşı yapabilecek durumda olan kişiler*" olarak tanımlanmıştır. Açıklanan eski tablolardaki hangi verileri içerdiği açıklanmamış olsa da **iş aramayıp çalışmaya hazır olanlar** kategorisindeki ümitsiz işsizler ve diğer grubunu kapsadığı söylenebilir.

Bilindiği gibi **DİSK-AR'ın geniş tanımlı işsizlik hesaplaması** dar tanımlı işsiz, zamana bağlı eksik istihdam, iş aramayıp çalışmaya hazır olanlar (diğer ve ümitsiz işsizler) ile mevsimlik çalışanların sayısının toplamının, geniş işgücüne (işgücü, çalışmayıp hazır olanlar ve mevsimlik çalışanlar) bölünmesiyle elde edilmektedir (Ayrıntılı metodoloji notu için DİSK-AR İşsizlik ve İstihdamın

Görünümü raporlarına bakılabilir). TÜİK'in "atıl işgücü oranı" olarak hesapladığı işsizlik türü ile DİSK-AR geniş işsizlik hesaplaması bu bakımdan benzerlik göstermektedir.

TÜİK'in revizyon sonrası gerçekleştirdiği diğer önemli değişiklik ise TÜİK'in artık haber bülteninde manşet işsizlik oranı olarak mevsim etkisinden arındırılmış göstergeleri kullanmaya başlaması oldu. Değişikliğin gerekçesi olarak mevsimden kaynaklı etkilerin geçici olmaları sebebiyle genel eğilimin gözlemlenmesini engelliyor olması gösterildi.

Yapılan bu kapsamlı revizyonla alternatif işsizlik türlerinin hesaplamasına başlanması olumlu olsa da yayımlanan verilerin ayrıntıları sınırlı oldu. Geçmişte haber bültenleri ile birlikte istihdamda olanlardan işbaşındakiler ve bunların haftalık ortalama fiili çalışma süresi, iş aramayıp çalışmaya hazır olanların (ümitsizler ve diğer) bulunduğu işgücüne dahil olmama nedenleri, kamu sektörü istihdamına ilişkin veriler, iş arama sürelerine göre işsizler ve eğitim durumuna göre işgücü durumu gibi veriler de kamuoyuyla paylaşılmaktaydı. Revizyon sonrası dönemde yayımlanan HİA'da işgücüne ilişkin tamamlayıcı göstergeler, 15 ve üzeri yaştakilerin temel işgücü göstergeleri, ekonomik faaliyete göre istihdam edilenler ile kayıtlı olma durumuna göre istihdam edilme durumu ve bunların mevsim etkisinden arındırılmış verilerinin bulunduğu tablolar yer aldı.

TÜİK, açıkladığı HİA bültenlerinin kapsadığı dönemde de değişiklik yaptı. Bilindiği gibi HİA verileri daha önce üçer aylık hareketli ortalama ile hesaplanıyordu. Revizyon ile birlikte veriler aylık olarak hesaplanmaya başladı. Revizyonun sebebi olarak üç aylık hareketli ortalama bültenin yayımlandığı aylık dönemdeki eğilimi yansıtmaması gösterildi. Bu değişiklik sebebiyle geçmiş veriler üç aylık hareketli ortalama yerine aylık olarak revize edildi. Ayrıca, aylık veriler dışında detaylı işgücü göstergelerinin yer alacağı çeyreklik ve yıllık haber bültenlerinin yayımlanmasına da devam edileceği belirtildi. Bu nedenle, **DİSK-AR İşsizlik ve İstihdamın Görünümü raporları da bundan sonra özet ve sınırlı verileri içeren aylık raporlar ile detaylı verilerin açıklanmasıyla ayrıntılı üç aylık raporlar olarak hazırlanıp yayımlanacak.**